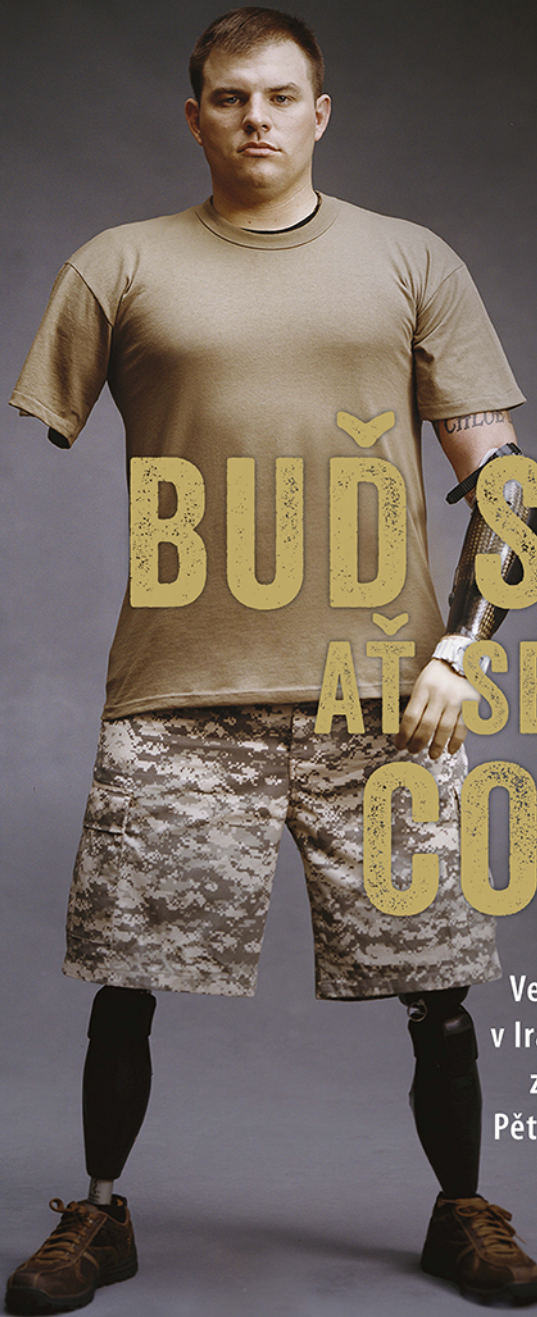

A full-length photograph of a man standing against a dark grey background. He is wearing a tan t-shirt and camouflage shorts. He has prosthetic limbs: a metal arm on his right side and a prosthetic leg on his left. He is wearing brown combat boots. The title text is overlaid on the right side of the image.

NEW YORK
TIMES
BESTSELLER

TRAVIS MILLS

Marcus Brotherton

spoluautor

Gary Sinise

předmluva

BUĎ SILNÝ, AŽ SE STANE ČOKOLI

Ve válečných konfliktech
v Iráku a Afghánistánu byly
zraněny tisíce vojáků.
Pět z nich přežilo amputaci
všech končetin.

Tohle je příběh
jednoho z nich.

TRAVIS MILLS

MARCUS BROTHERTON

BUĎ SILNÝ, AŽ SE STANE COKOLI

Copyright © 2015 Travis Mills Group, LLC

Všechna práva vyhrazena.

*Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Překlad © Petr Červený, 2018

Obálka © Pavel Tůma – RITA, 2018

© DOBROVSKÝ s.r.o., 2018

ISBN 978-80-7642-658-0 (pdf)

TRAVIS MILLS

MARCUS BROTHERTON

BUĎ SILNÝ, AŽ SE STANE COKOLI

PŘELOŽIL:

PETR ČERVENÝ

OBSAH

	Předmluva	7
1	15 minut letu vrtulníkem od Kandaháru	10
2	Kluk z malého města	27
3	Neporazitelný a nesmrtelný	46
4	Střelec v Humvee	61
5	Bláznivá věcička zvaná láska	72
6	Do boje s Tálibánem	89
7	Granáty na střeše	114
8	Těžké boje v BMG	126
9	Náš první domov	150
10	Moje poslední mise	169
11	10. duben 2012	188
12	Bolest	208
13	V kómatu	220
14	Podlaha před mýma očima	241
15	Chodím, běhám	259
16	Náš nový dům	276
17	Nikdy to nesmíš vzdát	287
	Nadace Travis Millse	294
	Poděkování	296

Věnováno mým padlým bratrům
a sestrám z 82. divize

»X««»X«

*Bud' silný a statečný,
neboj se a nestrachuj,
neboť Hospodin, tvůj Bůh,
je s tebou, kamkoli půjdeš.*

JOZUE 1:9

POZNÁMKA AUTORA

V POSLEDNÍ DOBĚ ČASTO HOVOŘÍM na veřejnosti a jsou dvě věci, které říkám svým posluchačům hned na začátku. Rád bych se s vámi o ně zde také podělil.

Za prvé, nemyslím si, že má služba v armádě byla něčím výjimečná. Nebyl jsem lepší, schopnější či poctivější voják než kdokoli jiný. Jsem prostě rád, že jsem mohl sloužit své zemi. Pokud jste v armádě byli nebo ještě jste, chci vám všem osobně poděkovat, ať už sloužíte kdekoli. Pokud nejste válečný veterán, ale mužům ve zbrani vyjadřujete podporu, rád bych vám za ni také poděkoval. Moc to pro mne znamená, opravdu.

Za druhé, i když jsem utrpěl velmi těžké zranění, nemyslím si, že mé životní výzvy jsou větší než ty, kterým čelí mnozí ostatní. Když si lidé vyslechnou můj příběh, často říkají: „Človče, být na tvém místě, asi bych to nezvládl tak, jak to zvládáš ty.“ Já však tvrdím, že každý se ve svém životě musí vypořádat s nepříjemnými věcmi, a moje problémy nejsou o nic větší než ty vaše. Jednoduše řečeno, vy máte svoje trable, já zase svoje; všichni jsme na jedné lodi.

Měl jsem to štěstí, že jsem se se vším vypořádal tak, jak jsem se vypořádal. Žiju hodnotný život, který mne naplňuje. Doufám, že tato kniha pomůže i vám utkat se s výzvami, které život někdy přináší. Nejdůležitější je, že musíte věřit, že se to jednou zlepší. Nesmíte přešlapovat na místě. Musíte hledět kupředu. Potom to určitě zvládnete. Nikdy se nesmíte vzdát. Nikdy.

PŘEDMLUVA

V E SVÉ KNIZE *The Price of Their Blood: Profiles in Spirit* zraněný veterán z Vietnamu a bývalý šéf Ministerstva pro záležitosti veteránů Jesse Brown mimo jiné píše: „Za každý život zničený válečnou vřavou existují desítky příběhů lidí, kterým se podařilo hrůzné zážitky z boje překonat.“ Po ukončení svého působení ve vládě Jesse Brown jako výkonný ředitel Nadace LIFE pro tělesně postižené veterány založil pobočku v našem hlavním městě. Byla to první a jediná nadace svého druhu. Jesseho způsob života ztělesňoval jeho filozofii a výše uvedený citát je vyryt na skleněné desce v hale budovy nadace jako součást vyjádření úcty všem zraněným americkým vojákům všech válek, kterých se zúčastnili.

Tato slova dokonale vystihují mého přítele, rotmistra americké armády, Travise Millse.

10. dubna 2012 při pěší patrole na misi v Afghánistánu byl Travis, člen 82. výsadkové divize, těžce zraněn. Při výbuchu nastražené bomby přišel o části všech čtyř končetin. Je jedním z pouhých pěti stejně postižených vojáků, kteří podobná zranění při službě v Iráku a Afghánistánu utrhli a přežili.

Někdo by si mohl myslet, že když přijdete o obě nohy a obě ruce, nějak vás to v životě omezí. U Travise je to však spíše naopak. Bezpochyby patří mezi ty, kteří hrůzné zážitky z války dokázali překonat.

S tímto úžasným mladým mužem jsem se setkal krátce po jeho převozu do vojenské nemocnice Walter Reed a podobně jako mnozí ostatní, kteří Travise znají, jsem byl ohromen jeho pozitivním přístupem k životu, smyslem pro humor, sebevědomím a vděčností za to, že svá zranění přežil. Přestože jsem si jistý, že si uvnitř prošel i těžkým a smutným obdobím, navenek působí pozitivně a šíří okolo sebe radost a optimismus. Víím, že jeho velkým motivujícím faktorem je láska, kterou chová ke své ženě Kelsey a dcerce Chloe. Každý den ráno Travis vstává s radostí a těší se, co mu nadcházející den přinese za nové zážitky.

Po vzoru skvělého člověka Jesseho Browna a jeho celoživotního úsilí ve prospěch válečných veteránů se Travis snaží ze všech sil přispět svým dílem k tomu, aby o novou generaci postižených válečných veteránů bylo dobře postaráno. A to tím, že pronáší proslovy v rámci aktivit své nadace na podporu vybudování střediska pro veterány nebo cestuje po celé zemi, aby zvýšil povědomí o problematice veteránů a shromáždil peníze pro potřeby svých bratrů a sester ve zbrani. Pro mne osobně je tento neúnavný bojovník velkou inspirací. Je pro mne ctí být jeho přítelem a těší mne skutečnost, že je vyslancem mé nadace.

Obsah této knihy nechť je inspirací i pro vás. Travisův příběh o naději a houževnatosti nám připomíná jednoduchý fakt. Je úplně jedno, jestli nás v životě něco zlého potká, protože

pokud se „nikdy nevzdáme“, což je Travisovo motto, je možné dosáhnout úplně všeho, po čem naše srdce či mysl touží. Travis je velký americký vlastenec a skvělý příklad k následování.

Gary Sinise

15 MINUT LETU VRTULNÍKEM OD KANDAHÁRU

Začátek jara 2012

JEN JEDEN KLUK SI POUŠTĚL DRAKA.

Ostatní děti z vesnice Maiwand všechny draky, které jsme jim darovali, roztrhaly na kusy. To, co z nich zbylo, poházely po zemi a rozdupaly. Potom přistoupily k chlapci, který se jediný draka odvážil pustit, uhodily ho a naplivaly mu do obličeje. Začala mu téct krev z nosu a natekly mu rty. Potom mu zničily i jeho draka. A když zbytky všech draků ležely poházené dokola po zemi, děti se zahleděly naším směrem, začaly nám nadávat a provolávat antiamerická hesla. Některé z nich hodily naším směrem drny. Lepší vrhače drnů, než byly děti z afghánských vesnic, jsem nepoznal.

Rozhodli jsme se jich nevímat a připravili si zbraně. Rozhlédl jsem se kolem dokola, abych se ujistil, že v perimetru vesnice nám žádné nebezpečí nehrozí, a uvědomil si, že v této oblasti jsme na patrole vlastně poprvé. Nemůžete se zlobit na děti za to, že nenávidí americké vojáky, když teroristi o nás všude šíří jen lži.

To, že tálibánci jsou šmejdi, mi bylo jasné už dávno. Svou nadvládu si vynucují terorem. Nenávidí nás, ale také nesnášejí vzdělání, volby, práva žen a svobodu. Vraždí civilisty, vypalují hektary úrodné půdy, zastavují humanitární konvoje OSN mířící za hladovějícími lidmi a ničí jejich domovy.

Jejich styl boje je neskutečně zbabělý. Vmísí se mezi civilní obyvatelstvo, střelíjí po vás, a když chcete palbu opětovat, použijí děti jako lidské štíty. Umísťují výbušné nástražné systémy (IED), které mohou ublížit komukoli – nejen nepříteli, ale i místním lidem a dětem.

Děti z vesnice Maiwand nejsou naši nepřátelé. Nemají internet, televizi ani jiné moderní vymoženosti, tím pádem žádnou možnost se o nás dozvědět pravdu. Ony za nic nemohou. Vždy jsem si dobře uvědomoval, kdo je opravdovým nepřítelem.

Bylo zataženo a z pouště vál nepříjemný studený vítr. Shromáždili jsme místní stařešiny a začali jim vysvětlovat důvod naší přítomnosti. Bylo jich přibližně třicet. Tentokrát se nám dostalo vřelejšího přivítání než posledně. Jejich roucha povlávala ve větru, tváře jim rámovaly tmavé plnovousy a hlavy měli zakryté turbany. Nikde v blízkosti jsme neviděli žádné ženy, pouze tu a tam se opodál mihla silueta s ženskými tvary. Pokaždé to byla postava oděná od hlavy k patě do černého, tvář pečlivě zakrytá, pouze se škvírou na oči.

Stáli jsme na jakési návsi, křižovatce dvou udusaných jílovitých cest uprostřed shluku příbytků z hlíny. Vojáci s nižšími hodnotami zaujali strážní pozice, zbraně připravené, přilby na hlavách. K naší diskuzi se nepřidali. Vyšší a nižší důstojníci se zapojili do debaty. Sňali jsme přilby, abychom si získali

důvěru, a posadili se na zem nebo poklekli na jedno koleno, zatímco oni zaujali klasické pozice v podřepu. Na přivítanou se nám každému dostalo šálku vroucího čaje. Za momentální teploty nebylo problém si čaj dopřát, i když jsme si museli dávat velký pozor. Moc dobře jsme už věděli, co miniaturní pouštní hmyz dokáže provést s trávicím traktem. Muži pozorně naslouchali našemu tlumočnickovi, a když domluvil, vášnivě se rozhovořili. Nejen o touze po svobodě a o bezpečí, které se jejich zemi tolik nedostávají.

Sdělili jsme jim, že naším úkolem je pomoci Afghánské národní armádě (ANA) v místním regionu Maiwand ustavit její přítomnost. Pouhých patnáct minut letu vrtulníkem z Kandaháru, druhého největšího afghánského města, které kdysi bývalo hlavní baštou Tálibánu. Naším hlavním úkolem bylo vytlačit Tálibán z místního okolí a zamezit jeho vlivu na místní obyvatelstvo.

Bylo zřejmé, že vesniční stařešinové se s americkými vojáky nesetkávají poprvé. Naše helikoptéry přistály předchozí večer nedaleko jejich vesnice a my vystřídali kolegy, kteří v regionu působili před námi. Naše skupina nebyla nic jiného než jeden ze zubů vojenského soukolí. S místními jsme se v názoru na Tálibán lehce shodli. Nikdo z vesnice si jejich přítomnost v okolí nepřál. Stařešinové přislíbili, že nám budou v našem úsilí všemožně nápomocní.

Já jsem jen doufal, že nám neříkají pouze to, co chceme sami slyšet. Byl jsem v Afghánistánu už potřetí a věděl jsem, že i ty nejupřímnější řeči místních musíme brát s rezervou. Uprostřed nevelké skupiny vesnických mužů, kteří se zdají být přátelsky naklonění, se může skrývat člen Tálibánu.

Nebo to hraji na jistotu a slíbí spolupráci jakékoli armádní jednotce či ozbrojené skupině, která se u nich objeví. Hodil jsem do sebe zbytek čaje a neustále zůstal ve střehu, připraven na cokoli.

Dával jsem si pozor i na vojáky ANA, kteří nás na naší patrole doprovázeli. Postávali opodál s nabitými zbraněmi v rukou. Přisahali věrnost své zemi a byli našimi spojenci, našimi přáteli. Během mých předchozích misí nás afghánští vojáci doprovázeli téměř na všech patrolách a my jim poskytovali výcvik a výbavu. Oficiálně byli na naší straně.

Přesto jsem měl strach z toho, že by mne někdo mohl zastřelit třeba ve spánku. Samotné vojáky jsem nepodezíral, měl jsem však obavu, že se mezi ně může vetřít nepřítel. Pokud jsme nocovali mimo základnu, afghánští vojáci spali o nějakých sto metrů dál. Děsil jsem se představy, že najednou se jeden z těch chlapíků vztyčí a začne to do nás pálit. Moc dobře jsem věděl, že v Afghánistánu nebezpečí číhá za každým keřem, za každým rohem. Člověk si nikdy nemůže být jistý.

Schůzka se stařešiny proběhla bez problémů, a tak jsme se po jejím ukončení vydali zpět na základnu, abychom mohli veliteli podat hlášení. Dnešní den byl úspěšný, nic se nestalo, nikdo nebyl zraněn, všichni jsme se vrátili bez úhony. Když jsme se dostali do vzdálenosti asi 20 metrů od brány na základnu, popoběhl jsem dopředu před jednotku, zastavil se, udělal čelem vzad a s úsměvem na tváři jsem si s každým členem své sestavy plácl otevřenou dlaní. K tomu jsem z plného hrdla spustil jeden ze svých oblíbených bojových chorálů:

*Byl jsem ještě malý kluk,
vojáci mi byli fuk,
teď jsem ale jedním z nich,
občas mne i přejde smích.
A už umím bojovat,
nemusím se strachovat,
paragáni, paragáni,
hej, hej, hej.*

Chlapci se na mne usmáli, přidali do kroku a každý mi nastavil dlaň. Potom se za námi zavřela brána. Tenhle rituál byl součástí denní rutiny.

Pokud jde o mne, jsem pohodový chlapík, vždy dobře naladěný a pozitivní. Život mne baví a hlavní důvod, proč jsem se přihlásil na tuto vojenskou misi, je, že chci být svým chlapcům co nejvíc nablízku. Sloužím v hodnosti rotmistra a patřím mezi nižší důstojníky, ty, kteří tvoří páteř armády. Jsem velitelem ozbrojeného družstva se zařazením v 1. četě, oddílu Bravo, 4/73. peruti 4. bojové brigády, 82. výsadkové divize. Trochu dlouhé jméno, já vím. Jednoduše řečeno, jsem výsadkář a příslušník bojové pěchoty. Frontový voják na frontě, která neexistuje.

V popisu práce mám postarat se o své chlapce. Dopravit je do Afghánistánu, splnit úkoly a v pořádku je vrátit zpět domů. Mou filozofií je, že moji chlapci mají vždy přednost přede mnou. Za každých okolností. Nejdříve se vždy najedí oni, a pokud nic nezbude, musím se postit. Pokud jsou unavení, jdou spát oni a já zůstávám vzhůru. O parném dni na

patrole oni vždy pijí první. Jejich batohy jsou vždy lehčí než ten můj. Takhle to prostě chci.

S mnohými z nich jsem se znal přibližně rok, ale vnímal jsem je jako své bratry. V armádě to takhle často funguje. Dá se přirovnat k velkému, promazanému stroji – jeho součástky, které do sebe zapadají, se jednou pohybují, jednou se zase zastaví. Pocit sounáležitosti, který zažíváte v rámci bojové jednotky, je velmi silný, vůbec se to nedá srovnat s ničím v civilním životě. Něco podobného jsem zažil jako člen týmu amerického fotbalu na střední škole, ale zdaleka to není to samé. V bojové jednotce musí být vaše koncentrace neustále stoprocentní. Cítíte ohromnou sounáležitost, protože je přirozené, že za záchranu svých kamarádů položíte vlastní život. Hrozba smrti visí ve vzduchu neustále.

Na tuhle třetí misi jsem vlastně už ani neměl jet. Měl jsem být původně převelen někam úplně jinam. Situace se však na poslední chvíli změnila. Do rotace byli určeni moji chlapi a já nemohl dopustit, abych nejel s nimi. Své ženě Kelsey jsem slíbil, že tentokrát je to opravdu naposledy. Dal jsem si předsevzetí, že to ještě jednou přečkám a po návratu domů se stanu vojenským náborářem ve Fort Braggu, kde jsme s Kelsey bydleli. Pořídili jsme si dům nedaleko základny. A až si odkroutím v armádě dvacet let, půjdu do zálohy, začnu učit na střední škole tělocvik a trénovat mužstvo amerického fotbalu. To mi ještě nebude ani čtyřicet.

Takhle jsem si maloval svoji budoucnost. Ten plán neměl žádnou chybu. Před odjezdem na misi jsem však měl divný pocit, jiný než před těmi předchozími. Nebo jsem si to jen nalhával?

UBĚHLO ŠEST TÝDNŮ. Každý den jsme podnikali patroly v okolí základny a přestřelky s nepřítelem byly více než časté. Naštěstí jsme neměli žádné zraněné, žádné ztráty. Zatnout zuby a vytrvat v úsilí, to bylo součástí našeho úkolu. Kvůli tomu jsme do Afghánistánu přijeli. Ve vzduchu viselo něco zlověstného.

Ráno 10. dubna 2012 bylo jasné. Slunce pozvolna začínalo rozpalovat vyprahlou zem. Do mých pětadvacátých narozenin zbývaly čtyři dny. Z místa, kde jsem stál, jsem měl výhled na vesničky roztroušené po okolí naší základny. V dálce se tyčily vrcholky hor. Lístek se nepohnul, i když vanul téměř neznatelný vánek. Takový, který vám osuší z čela pot a nanese vrstvičku prachu na obnaženou kůži. Den jako každý jiný, kdy se může přihodit cokoli. Nebo vůbec nic.

Zuby jsem si vyčistil vodou z plastové láhve, opláchl si obličej a zvesela zanotoval hymnu 82. výsadkové divize, abych probudil své chlapce ze spánku.

*Nazuj boty, vem padáky,
poletíme pak do dálky,
američtí vojáci,
nejsme žádní nazdárci,
k tomu chlapi na pohodu,
přineseme vám svobodu.*

Naše základna měla trojúhelníkový půdorys se stranami dlouhými nějakých 150 metrů. Vnitřní zařízení základny sestávalo z jídelního stanu, několika minometných okopů, parkoviště,

zasedačky, deseti ubikačních stanů a zděných boxů určených pro očistu. Tekoucí voda nebyla k dispozici, k mytí jsme používali vodu z plastových lahví. Žádná elektřina, odpadky a vlastní výkaly jsme po sobě spalovali. Naše rotace měla trvat maximálně sedm až devět měsíců a bylo velmi pravděpodobné, že celou dobu strávíme na této základně. I když, nikdy neříkejte nikdy. Znáte to.

Měli jsme den volna. Nebyly naplánovány žádné patroly, a tak jsem nechal chlapce si tentokrát trochu přispat. S ostatními veliteli družstev jsme zamířili k jídelnímu stanu na snídani. Měli jsme balenou vojenskou potravinovou dávku, a i když to není nic extra, na druhou stranu jsou také dny, kdy voják na misi nejí celý den vůbec nic. Dnes jsem si stěžovat rozhodně nemohl, můj balíček obsahoval párky a vejce v pikantní omáčce.

Dny volna na misi za moc nestojí. Každý má laptop a na harddisku stažené mraky filmů a zábavných pořadů. Mými favority jsou *Poslední mohykán*, *300*, *Gladiátor*, *Trója* a *Patriot*. Všechny jsem viděl snad už tisíckrát. Mým velkým favoritem bylo drama *Sons of Anarchy* o motorkářském gangu a myslím, že jsem nevynechal jedinou epizodu sitkomu *Jak jsem poznal vaši matku*. Když někdo přinesl nějaký nový film nebo cokoli jiného na DVD, všichni jsme se na to koukali. Pořad *That '70s Show* mne vždycky dostal, i když vlastně nevím proč. Jeden z poručíků poštou dostal DVD s muzikálovým seriálem *Glee*. Nejdříve jsme se mu všichni smáli, ale potom jsme se na to všichni stejně dívali. Naštěstí jsme měli k dispozici tři telefony a pět počítačů s internetem, a tak jsme mohli pravidelně kontrolovat e-maily a volat domů po Skype.

Jako každý jiný den jsem hned po snídani zavolal manželce. Vzhledem k časovému rozdílu bylo u nás pozdě večer, a když se na monitoru objevila její tvář, vypadala, že se právě chystá do postele. Má žena je opravdu krásná. Má světle hnědé vlasy dlouhé na ramena a moc jí to sluší. Po Skypu jsme se obvykle nepouštěli do dlouhých rozhovorů. Volali jsme si však každý den, jen abychom se slyšeli a řekli si „mám tě rád, mám tě ráda“. Kelsey vyzvedla naši malou před kameru, aby mi ji ukázala, já jsem přiložil bříška dvou prstů na rty a dotkl se obrazovky na dobrou noc. Chloe zavrňela, usmála se a zamávala mi ručičkou.

Rozloučili jsme se a já se potom vydal do posilovny. Nebyla nijak extra vybavená, bylo v ní jen několik laviček, tyčí a závaží. Nacházela se přibližně uprostřed základny a připomínala ty, kterými jsou vybavena vězení.

Měřil jsem 190 cm, vážil 110 kil a rád jsem se udržoval v kondici. Žádné cviky na vytrvalost jsem nedělal, protože když s sebou na patrole vláčíte skoro 70 kil vybavení, další vytrvalostní trénink už nepotřebujete. Přesto jsem si každý den po zvedání činek dopřál příslušnou porci kliků a sklapovaček. Slunce opět začínalo nesnesitelně pálit a já si přál být v klimatizované posilovně Planet Fitness v našem městě.

Když se v posilovně sejde víc chlapů, tlachá se o všem možném. Oblíbeným tématem je, co si dáte jako první jídlo, až se vrátíte z mise. Já mám nejradši steaky, nejlépe připravené na grilu, a jako zákusek si dávám tvarohový koláč. Zvedali jsme tedy činky, klábosili o steacích a domácích burgrech se sýrem. Následovalo téma grilovaného kuřete a kukuřice osmahlé na másle, které jsme rozvedli do nejmenšího detailu. Konverzaci

jsme zakončili vidinou sklenice vychlazeného piva a sáčku smažených brambůrek k tomu. Na přetřes se mezitím dostalo i téma čerstvě upečeného jablečného závinu.

Den se vlekl neskutečně pomalu. Chvíli jsme si házeli fotbalovou šiškou, k obědu měli další balíček vojenské stravy a potom jsme se chvíli dívali na nějaké hlouposti v televizi. Přesto přese všechno jsme byli neustále v pohotovosti, připraveni vyrazit ze základny, naše zbraně pečlivě vyčištěné a nabité. Vybavení jsme měli neustále po ruce, munici vzorně vyrovnanou. Na rozkaz byla naše četa schopná vyrazit do terénu během deseti minut.

Okolo půl páté se k nám dostala zpráva od místního informátora o tom, že někde v okolí by měly být nastraženy podomácku vyrobené výbušniny. Obyvatelé vesnice po nás chtěli, abychom tuto informaci prověřili. Bylo nám jasné, že náš den volna skončil. Podobné zprávy byly celkem běžné, to však neznamenalo, že bychom je brali na lehkou váhu. Při každém opuštění základny jsme museli být ve střehu a absolutně soustředění.

Já měl na starosti dva čtyřčlenné ozbrojené týmy. V okamžiku, kdy jsme byli napadeni, jsem měl všechno na povel. Já jsem určoval, co se bude dělat. Já jsem rozhodoval o tom, jak se zachovat. Moji chlapci museli přežít a vrátit se zpět, pokud možno bez úhony.

Každý z mých dvou týmů měl k dispozici jeden těžký kulomet 240 Bravo. Je to ten největší, kterým naše armáda disponuje. Je to zbraň s dlouhatánskou hlavní a jde z ní strach. Váží něco přes 12 kil. Má obrovskou kadenci a dokáže zasáhnout cíle vzdálené stovky metrů. Je možné ho připevnit

na rám vozidla nebo ho nést s sebou na pěší patrole. Kromě dalších zbraní, které měl k dispozici každý člen mých obou týmů, jsme s sebou nosili dva tisíce nábojů.

Členy mého prvního týmu byli svobodník Cobia Farr, druhý kulometník; svobodník Armando Plascencia, sniper, vybavený ostřelovačskou puškou; svobodník Eric Hunter, první kulometník; a svobodník Jon Harmon, který měl na starosti municí a zadní stráž. Tento tým byl schopen vykonávat úkoly bez mého dozoru, a protože se právě vrátili z patroly, nechal jsem je odpočívat na základně.

Svůj druhý tým jsem vedl osobně a byli v něm se mnou svobodník Ryan Theriot (měl přezdívku Fanatik), druhý kulometník; svobodník Brandon Fessey, ten se staral o municí; a svobodník James Neff, první kulometník. Tito chlapci byli všichni mladší než kolegové z druhého týmu, proto jsem si je vzal přímo pod sebe.

Dostali jsme rozkaz k opuštění základny. Dal jsem pokyn svému druhému týmu, aby se okamžitě připravil. Navlékl jsem si kevlarovou neprůstřelnou vestu. Rázem jsem se cítil v bezpečí a nezranitelný, jako gladiátor, když do jedné ruky uchopí meč a do druhé ochranný štít. Kromě kevlarových plátů je součástí ochranné vesty lékárnička, brašna na granáty, která jich pojme celkem deset, dvanáct zásobníků munice, kamera, láhev, držák slunečních brýlí, psací náčiní, mapy a propojovací kabely k vysílačce. Navlékl jsem si nákolienky, nasadil ochranné brýle, natáhl rukavice až po zápěstí a obě ruce zatnul v pěst. Je to poslední část mého rituálu. V tom okamžiku vím, že jsem připraven k boji, a že pokud má někdo v úmyslu si to se mnou rozdat, bude to rozhodně on, kdo bude tahat za kratší konec.

Zacvakl jsem si pod bradou pásek přílby a přes rameno přehodil zbraň. V batohu na zádech jsem měl další munici, vodu, jídlo a jedno tričko navíc, dětský pudr, který pomáhá proti odírání kůže, a malou fotografii své rodiny, kterou při sobě nosím za každých okolností. V závislosti na konkrétním úkolu mohl můj batoh vážit dalších 35 až 50 kilo.

Když jsme míjeli strážní věž a opouštěli perimetr základny, cvičně jsem natáhl kohoutek pušky a pustil ho. Každý člen mého týmu udělal totéž. Jakmile s hlasitým cvaknutím zapadl zpět na své místo, ovládl vás pocit, že dnes by vám nikdo se zlými úmysly neměl zkřížit cestu.

Vůbec nikdo.

DOSTALI JSME SE do vzdálenosti necelých čtyř set metrů od vesnice. Kromě mého týmu se na patrolu vydalo dalších několik družstev v celkovém počtu dvaceti osmi mužů. Můj velitel, poručík Zachary Lewis, se s prvním a druhým družstvem pustili po pěšině vlevo, kde měli v plánu se setkat s vesnickými stařešiny, ostatní se pod mým vedením vydali opačným směrem okolo vesnice, abychom v případě potřeby mohli poskytnout palebnou podporu. K mému týmu se přidali četař a medik Daniel Bateson. Všude okolo ticho a klid. Jeden z dalších běžných dnů v Afghánistánu. Jedna z dalších běžných patrol.

Přiblížili jsme se k opuštěnému postu afghánské armády, který sestával ze dvou ošuntělých mobilních buněk. Zastavili jsme se, abychom mohli zřídit bezpečnostní perimetr. Zavolal jsem na Fesseye, aby okolí pročesal minohledačkou. Je

to dlouhá kovová tyč, kterou můžete ovládat jednou rukou. Vypadá jako běžný detektor kovu, který se používá třeba na pláži. Když narazí na něco kovového, vydá pípavý zvuk. V tom případě označíme příslušné místo, obejdeme ho a povoláváme odminovací tým, který nástrahu vyhrabe ze země a postará se o její zneškodnění. Kdykoliv se nám samotným podařilo lokalizovat minu nebo nástražné výbušné zařízení, nikdy jsme se ho nepokoušeli zneškodnit sami. S takovými věcmi si není radno zahrávat, máme na to své experty. Některá zařízení ani neobsahují kovové části, jsou ze skla a plastu a ty potom těžko hledá i minohledačka. Dokáže však zaznamenat, jestli je pod povrchem něco jiného než hlína a kameny.

Vydal jsem rozkaz, aby bylo prozkoumáno naše blízké okolí.

Fessey se se svým nástrojem vydal po pěšině, která vedla do vesnice, a pečlivě prohledával cestu a její blízké okolí. Vrátil se zpět a vydal se směrem k vesnici ještě jednou. Žádné pípání, vše se zdálo být v pořádku. Nebylo třeba se nějak znepokojovat. Fessey odvedl svou práci a vykročil vpřed, aby zajistil předsunutou hlídku.

Zavolal jsem si Fanatika a zeptal se ho na jeho názor, kam umístit těžký kulomet. Já jsem měl jasno, ale chtěl jsem rozhodnutí nechat na něm, abych se ujistil, že se v tom vyzná. Mávl rukou směrem k místu, které jsem i já měl na mysli. „Výborně,“ řekl jsem. „Vezmi si s sebou Neffa a zaujměte pozici.“ Nic víc. Fanatik se otočil za Neffem a já si sundal batoh ze zad a postavil ho na zem. Kontakt spodku batohu se zemí to všechno spustil.

Tak triviální věc.

Svět mi explodoval přímo před očima.

Zahlédl jsem záblesk plamene a do uší mne udeřila ohromná rána. Rozžhavené kousky kovu se mi zaryly do celého těla. Odhodilo mne to vzad, několikrát jsem se převalil, dopadl prudce na zem a obličejem narazil na něco tvrdého. Ve zlomku vteřiny jsem pocítil, že mi oteklo levé oko a že na ně nevidím. Ucítil jsem pach spálené kůže – své vlastní. V ústech jsem ucítil hlínu, na těle mi vyrazil pot a zvláštní horká vlhkost, jako bych právě vylezl z horké sprchy.

Všude okolo mne pršely kusy hlíny, dopadaly na mne a ulpívaly mi na celém těle. Nepamatuji si, že bych se převalil na záda, ale určitě jsem musel, protože jsem se podíval doprava a uvědomil si, že celá má pravá paže je pryč. Zrak se mi stočil vlevo a všiml jsem si, že z mé levačky zbyly jen krvavé cáry, které sebou samovolně šhubaly, jako by mi ani nepatřily. Podíval jsem se dolů k pasu a viděl jsem, že mi chybí také pravá noha. Pahýl, který po ní zůstal, vypadal jako velký kus syrového masa. Má levá noha od kolena dolů visela na několika prouzcích kůže. Tohle vše jsem zaznamenal během zlomku vteřiny.

Paniku jsem nepocítoval, spíše zmatek. Okamžitě jsem se začal zajímat o své chlapce. Roztrhanou paží jsem se natáhl po mikrofonu přicvaknutém k vestě a nějak se mi povedlo zmáčknout tlačítko. „Dostal jsem to, potřebuju pomoc,“ zachroptěl jsem.

Během mžiku byl u mne Bateson, náš medik, společně s četařem Kaithem Hambrightem. Od výbuchu uběhlo pouhých třicet vteřin. Nasadili mi tlakové obvazy a škrtidla, abych ztratil co nejméně krve, která z mého těla tryskala na všechny strany.

„Tohle nedám,“ zasípal jsem. „Vykašlete se na mě a postarejte se o moje kluky.“

„Zmlkňte, rotmistře,“ obořil se na mne Bateson. „Nechte si svoje rady.“

Nevšímal jsem si, co říká, a podobně jako při nástupu jednotky jsem začal vyvolávat jména mých podřízených: „Fessey, Fanatik, Neff!“ Chtěl jsem vědět, jak na tom jsou. Fessey a Fanatik to taky schytali a už byli v ošetření dalších mediků. Měli krvácivá zranění, ale byli v jednom kuse. Volali na mne, že budou určitě v pořádku.

To mě uklidnilo.

Okolo se seběhli další vojáci. Četař Alex Voyce, další z mediků, nahlas přemýšlel, kde by bylo nejlepší mi píchnout injekci. Nebylo kde změřit puls, a tak mi přiložil prst na krkavici. Potom ze mne strhl vestu, vyholil mi kousek kůže na prsou a napíchl mne přímo do hrudní kosti. Byla to hrozná bolest a začal jsem se vzpouzet. Zařval na mne, ať toho nechám, že se mi snaží pomoci. „Jasně, doktore, já vím,“ vykřikl jsem. To nás oba uklidnilo.

Někdo mi do pusy nacpal šumivou tabletu fentanylu. Je to lék proti bolesti, který začíná působit postupně, jak se tableta rozpouští na patře. Chvatně jsem ji polkl a řekl si hned o další.

„Ta už nebude potřeba,“ zaslechl jsem, jak někdo říká.

Celou dobu jsem si myslel, že to nepřežiju. Nechtěl jsem však, aby poznali, že mám vlastně hrozný strach. To nechce nikdy žádný velitel před svými podřízenými. „Vzkažte k nám domů, že jsem umíral statečně,“ hlesl jsem.

„Řekni jim to sám,“ zavrčel někdo. Snažil se mne povzbudit, naznačit mi, že to zvládnu.

Nadzvedl jsem hlavu, abych se rozhlédl okolo sebe. Chtěl jsem vědět, jak jsou na tom Fanatik a Fessey.

Někdo mi ji zatlačil zpět a přikázal mi, abych se nehýbal.

Jedno oko jsem měl opuchlé a nic jsem jím neviděl. Tím druhým, do kterého se mi dostala hlína, jsem rozmazaně vnímal své okolí. Znovu jsem se pokusil hlavu zvednout a znovu mi ji někdo zatlačil zpět. Začal jsem slzet a hlína v oku se přeměnila v mazlavé bláto. Čas běžel a já nevěděl, co se se mnou děje. Něco jsem nesrozumitelně zamumlal, ale nikdo tomu nevěnoval pozornost. Zaslechl jsem zvuk lopatek Blackhawku, který dosedl nedaleko od nás. Šest chlapů mne popadlo a přeneslo mne do kabiny stroje. Od výbuchu mohlo uběhnout nějakých deset minut.

V hukotu helikoptéry bylo všechno okolo zahaleno v mlze, skrze niž jsem sotva dokázal rozeznat, co se děje. Fessey a Fanatik už byli uvnitř vrtulníku, usazení na sedadlech. Oba byli zakrvácení a omotaní obvazy. Fessey měl šrapnel zaseknutý ve tváři. Fanatik taky a kromě toho to schytl ještě do nohy a ruky. Jejich obrysy se mi rozplynuly před očima. Soustředil jsem se na zvuk lopatek rotoru.

Vznesli jsme se do vzduchu. Mezitím se o mne začali starat palubní medicí. Najednou Fanatik zařval bolestí. Rozhlédl jsem se okolo sebe. Někdo se mu musí věnovat. Jeden z mediců byl v živém rozhovoru s pilotem. Fanatik znovu zařval bolestí. Podíval jsem se po Fesseyem a řekl mu, ať je v klidu. Pokývl hlavou na znamení, že rozumí. Fanatik se mezitím

taky uklidnil. Mrkl jsem na něj na znamení, že taky bude v pohodě. Víc jsem pro ně udělat nemohl.

Postava palubního medika přes šterbinu, co zbyla z mého oka, opět nabrala ostré obrysy. Měl na sobě zelenou kombinézu a helmu jako Darth Vader. Pokusil jsem se na něj promluvit. Zkoumavě se na mne podíval. Zařval jsem na něj z plných plic: „Sundej si tu helmu.“ Poslechl mne okamžitě.

„Dejte mým chlapcům něco k pití a řekněte jim, že budou v pořádku!“ vyštěkl jsem.

„Bez obav. Já se vám o ně postarám,“ odpověděl. Sklonil se nade mnou a věnoval se jednomu z mých zranění.

Po chvíli jsem řekl: „Omlouvám se.“

„Za co?“ tázavě se na mne podíval.

„Že jsem po vás chtěl sundat si helmu.“

Rozpačitě se zašklebil.

Uvědomil jsem si, že celou tu dobu odvádí vynikající práci. Nejen on, ale i jeho kolega. Stěží jsem dokázal vnímat, co se okolo mě děje. Měl jsem krátké výpadky vědomí a vše viděl rozmazaně.

Během patnácti minut vrtulník přistál v Kandaháru. Nemocniční personál mne okamžitě převezl na operační sál.

„Teď vás uspíme,“ ozval se nade mnou nějaký hlas.

„Nic mi není,“ řekl jsem, „nechte mne být.“

Když mi přikládali na obličej dýchací masku, pokusil jsem se ji odstrčit. Pak si už jen pamatuji, že jsem se zeptal: „Uvidím ještě někdy svoji malou holčičku?“

2

KLUK Z MALÉHO MĚSTA

KDYŽ SE OBYVATELÉ MÉHO RODNÉHO MĚSTA Vassaru v Michiganu dozvěděli, co se mi stalo, rozhodli se, že uspořádají shromáždění na mou podporu. Navečer se sešli na fotbalovém hřišti, po kterém jsem se jen několik let zpátky proháněl při zápasech svého středoškolského týmu. Utvořili velký kruh, zapálili svíčky a pomodlili se za mne.

Logicky jsem o tom tehdy nevěděl. Ležel jsem na jednotce intenzivní péče někde na opačném konci světa, uspán sedativy. S odstupem času mne však samozřejmě těší, že se kvůli mně sešlo pár lidí z mého města, aby mi vyjádřili podporu v době, kdy jsem bojoval o život.

Po celou dobu mé služby ve Fort Braggu jsme s Kelsey sice bydleli v nedalekém Fayetteville, ve státě Severní Karolína, ale já vždy pomýšlel na to, že se jednou vrátím a usadím v Michiganu, kam patřím. Život ve Vassaru je jednoduchý; chodíte do práce, žijíte rodinu, podílíte se na společenském životě. To je životní styl, který se mi zamlouvá.

Mnoho amerických vojáků vede život podobného rázu. Když pochopíte, proč mnozí z nich mají tak pevný vztah ke